

Darbsemināra nosaukums: VEIDOJAM RADOŠO TELPU BIBLIOTĒKĀ

Mērķauditorija:

- Pieaugušie un jaunieši (lietotāji un, ja iespējams, bibliotēkas nelietotāji) – maksimāli 20 cilvēki
- (ieteicams): bibliotēkas darbinieki, kas atbildīgi par dažādām bibliotēkas nodaļām vai programmām (aktivitātēm)

Kopsavilkums:

Šis darbseminārs ir paredzēts bibliotēkas lietotājiem (un, ja iespējams, nelietotājiem) un sagatavots bibliotēkām, kas plāno attīstīt vai atklāt bibliotēkas radošo telpu. Darbsemināra laikā tā dalībnieki iepazīstas ar bibliotēkas radošajā telpā pieejamajiem resursiem, dalās ar idejām, kā šī telpa varētu tikt izmantota un diskutē par savām vajadzībām attiecībā uz radošajām aktivitātēm, kuras varētu iekļaut šajā telpā. Dalībnieki diskutē arī par savām iespējām iesaistīties kādās īpašās aktivitātēs kā brīvprātīgajiem vai līdzradītājiem. Darbsemināra rezultāts ir visvairāk nepieciešamo aktivitāšu saraksts, kuras bibliotēka varētu ieviest jaunajā radošajā telpā, kā arī iespējamo līdzradītāju grupa. Darbsemināru var organizēt bibliotēka, kas jau ir atklājusi radošo telpu un meklē jaunas idejas tās attīstībai, kā arī bibliotēka, kas tikai plāno šādu telpu izveidot „no nulles”.

Mērķi:

- Izpētīt lietotāju vajadzības attiecībā uz radošajām aktivitātēm bibliotēkā,
- Iepazīstināt kopienas pārstāvjus ar bibliotēkas resursiem (telpu, aprīkojumu, programmatūru u.c.),
- Ģenerēt idejas radošajām aktivitātēm bibliotēkā,
- Izpētīt lietotāju gatavību iesaistīties īpašās bibliotēkas aktivitātēs (kā brīvprātīgajiem vai līdzradītājiem),
- Ja iespējams – izveidot bibliotēkas atbalstītāju grupu (kas palīdzēs bibliotēkai pārvaldīt radošo telpu un attīstīt īpašas radošās aktivitātes).

Prasmes, kompetences, izturēšanās:

Darbsemināra dalībnieki:

- Iepazīsies ar bibliotēkas rīcībā esošajiem resursiem, kas pieejami radošajām aktivitātēm,
- Uzzinās, kādā veidā viņi (un kopiena kopumā) varētu gūt labumu no radošajām aktivitātēm, kas pieejamas viņu bibliotēkā,
- Iemācīsies ģenerēt jaunas idejas,
- Attīstīs prezentācijas un publiskās runas prasmes,
- Iemācīsies, kā diskutēt idejas grupā,
- Attīstīs atvērtu attieksmi pret citu cilvēku uzskatiem un viedokļiem.
- Vizuālā prezentācija,
- Mazo grupu diskusijas (līdz 5 cilvēkiem),
- Publiskā prezentācija,
- Domu kartēšana (angliski: *mind mapping*).

Darbseminārā izmantotie prezentācijas veidi (izvēlieties visus, kas piemēroti): Nepieciešamie materiāli un resursi:

- Prezentācijas slaidi – PowerPoint vai PDF (lai palīdzētu semināra vadītājam izklāstīt galvenos tematus, ieteikumus un instrukcijas grupu aktivitātēm),
- Flip chart (papīra tāfele ar statīvu), papīra lapas, pildspalvas, flomasteri, *post-it* līmlapīņas, maza kastīte

Papildus resursi, piem., definīcijas, saites un tiešsaistes resursiem, projekta mācību materiāli u.c. (bibliotekāriem)	<ul style="list-style-type: none"> • Īpašs apmācību telpas iekārtojums: ne vairāk kā 4 galdi, • Krāsainas papīra strēmeles, skavotājs. <p>Let's make guide: http://www.letsmakeguide.com/ (Taisām! Ceļvedis / angļu valodā)</p> <p>Creative spaces in public libraries: a toolkit: www.libraries.vic.gov.au/downloads/2014_Shared_Leadership_Program_Presentation_Day/creative_spaces.pdf (Radošā telpa publiskajās bibliotēkās: rīku komplekts / angļu valodā)</p> <p>Making in the Library Toolkit. Makerspace Resources Task Force: http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/Making%2CDIY%26CraftingintheLibraryFINAL.pdf (Rīku komplekts pagatavošanai bibliotēkai. Meistarotājvietu resursu darba grupa / angļu valodā)</p> <p>Resources for Youth Makerspaces: http://makered.org/makerspaces/ (Resursi jauniešu meistarotājvietām / angļu valodā)</p> <p>How to Start a Makerspace When You're Broke: http://knowledgequest.aasl.org/start-makerspace-youre-broke/ (Kā uzsākt meistarotājvietu, kad esi salauzts / angļu valodā)</p> <p>Making a Makerspace? Guidelines for Accessibility and Universal Design: https://www.washington.edu/doi/making-makerspace-guidelines-accessibility-and-universal-design (Veido meistarotājvietu? Pieejamības un universāla dizaina vadlīnijas / angļu valodā)</p> <p>The Impact of Libraries as Creative Spaces: http://www.plconnect.slq.qld.gov.au/manage/research/libraries-as-creative-spaces (Bibliotēku kā radošo vietu ietekme / angļu valodā)</p> <p>Meistarotājvietas izveide bibliotēkā (mācību materiāli) Meistarotājvietas izveide bibliotēkā (darbseminārs) Bibliotēkas radošās telpas aprīkošana (mācību materiāli)</p>
Riski un iespējamās barjeras	<p>Dalībnieki var pārstāvēt dažādas vecuma grupas ar dažādām prasmēm un dzīves pieredzi. Tas var radīt komunikācijas problēmas un grūtības sazināties ar visu grupu vienā veidā. Dažiem cilvēkiem var būt vērtīgi talanti un labas idejas, bet viņi var būt pārāk kautrīgi vai rezervēti tās izteikt. Grupās jākombinē cilvēki, kas pārstāv dažādas paaudzes, bet vadītājam vajadzētu iedrošināt ikvienu piedalīties un iesaistīties semināra aktivitātēs.</p>

Semināra darba kārtības paraugs

Laiks	Aktivitāte	Nepieciešamie materiāli
10 min	Sagaidīšana	Prezentācijas slaidi
50 min	Iepazīstināšana ar semināra vadītāju, vispārīga informācija par semināru un tā mērķiem 1. Ievada aktivitāte – iepazīstini ar kaimiņu	Prezentācijas slaidi, <i>post-it</i>

(15 min)

Dalībnieki sēž aplī. Semināra vadītājs aicina sadalīties pa pāriem, pārī aicinot kādu, kuru viņš vai viņa nepazīst (vai arī kādu, kurš kaut kādā veidā ir atšķirīgs, piemēram, vīrietis/sieviete, tumšmatis/gaišmatis utt.).

Dalībnieki sarunājas pa pāriem, iepazīstinot ar sevi un sniedzot šādu informāciju: vārds, profesija, hobiji vai intereses, smieklīgs vai interesants fakts no savas dzīves. Katrs pāra dalībnieks runā aptuveni 2 minūtes un tad mainās. Pēc tam katrs dalībnieks īsumā iepazīstina pārējos ar savu sarunas biedru, īpaši koncentrējoties uz smieklīgo vai īpaši interesanto no viņu dzīves.

līmlapiņas, maza kastīte, papīra tāfele ar statīvu (*flip chart*), papīra lapas, flomasteri, pildspalvas, krāsainas papīra strēmeles, skavotājs

2. Pirmā aktivitāte: mini ekskursija ar prezentāciju pa bibliotēkas radošo telpu (ja tāda jau eksistē) vai citas radošās aktivitātes (20 min)

Vadītājs (ieteicams: bibliotēkas direktors vai bibliotekārs, kurš atbildīgs par esošo vai plānoto radošo telpu) iepazīstina grupu ar bibliotēkas radošo telpu vai/un vietu, kur radošās aktivitātes tikušas organizētas līdz šim. Mini ekskursijas laikā sniedzama šāda informācija:

- telpas/vietas pieejamā platība (lielums, forma, izvietojums, pieejamība),
- aprīkojums un mēbeles,
- pieejamā tehnika un programmatūra.

Ekskursijas laikā vadītājs sniedz arī īsu informāciju par (vai, ja iespējams, fiziski prezentē) bibliotēkas resursus, kas varētu būt dalībniekiem īpaši interesanti, īpaši tos, kas parasti netiek asociēti ar bibliotēkas piedāvājumu, bet raisa interesi un palīdz ģenerēt idejas. Piemēram:

- bibliotēkā pieejamā „advancētā” programmatūra (piemēram, profesionālā vai bez maksas pieejamā fotogrāfiju apstrādes programmatūra),
- bibliotēkā bez maksas pieejamie e-apmācību kursi,
- bibliotēkas izglītojošās aktivitātes, kursi, grupas un klubiņi,
- īpaši interesantās vai unikālās krājuma vienības,
- bibliotēkā pieejamās tehnoloģiju iekārtas (piemēram, 3D printeris), demonstrējot kādi ir to ieguvumi tiem, kuri apgūst kā tos izmantot.

3. Otrā aktivitāte: Talantu ķēde (15 min)

Vadītājs īsumā iepazīstina ar aktivitāti: viņš vai viņa sniedz grupai īsas pārdomas par talantiem. Piemēram, cilvēkiem piemīt dažādi talanti, daži no

---

tiem ir unikāli, citi pavisam parasti (piemēram, garšīgas kafijas pagatavošana). Katrs talants ir liela vērtība, kas var palīdzēt visai grupai (un pat visai kopienai) attīstīties un augt. Ir vērtīgi dalīties ar īpašajām prasmēm un talantiem, dodot ieguvumu visai kopienai. Dažas prasmes var tikt iemācītas un tās var iemācīties, un dažus talantus iespējams atklāt īpašā vidē un pie labvēlīgiem nosacījumiem. Tāpēc ir vērtīgi būt atvērtiem un dalīties, kā arī būt gataviem jauniem atklājumiem.

Tad katrs dalībnieks saņem 3 krāsaina papīra strēmeles un uzraksta 3 īpašus talantus vai prasmes, kas viņam vai viņai piemīt. Vadītājs apkopo papīra strēmeles un savieno tās kopā, izmantojot skavotāju. Nododot savas papīra strēmeles, katrs dalībnieks īsumā pastāsta visiem par saviem talantiem. Aktivitātes rezultāts ir talantu ķēde – grupas kopējā vērtība, kas pārstāv un atspoguļo grupas radošumu. Vadītājs var izvietot ķēdi telpā, lai visi to var redzēt. Viņš vai viņa, ja nepieciešams, var atsaukties uz ķēdi, vai īpašiem tajā iekļautiem talantiem, turpmākajās semināra daļās.

15 min
45 min

Pārtraukums

4. Trešā aktivitāte: Ideju ģenerēšana radošajai telpai – mazo grupu diskusijas (25 min)

Dalībnieki sadalās četrās mazās grupās (var izmantot jebkādu sadalīšanas metodi). Grupas dalībnieki sēž kopā pie viena galda. Katra grupa diskutē par vienu no šiem jautājumiem:

- Kādu jaunu prasmi vai talantu mēs varam iemācīties vai attīstīt bibliotēkā, un kā mēs to varam izdarīt? Sniedziet idejas konkrētām aktivitātēm, piemēram, teātra stundas, 3D printēšanas darbsemināri, radošās rakstīšanas nodarbības, *stop-motion* (kinematogrāfijas tehnika) nodarbības, Photoshop (fotogrāfiju apstrādes programmatūra) pašmācības nodarbības. **Īpašu uzmanību pievērsiet prasmēm un talantiem, kurus jaunieši (16-35 gadus veci) varētu vēlēties vai kuriem būtu nepieciešami.**
- Kādu jaunu prasmi vai talantu mēs varam iemācīties vai attīstīt bibliotēkā, un kā mēs to varam izdarīt? Sniedziet idejas konkrētām aktivitātēm, piemēram, teātra stundas, 3D printēšanas darbsemināri, radošās rakstīšanas nodarbības, *stop-*

motion (kinematogrāfijas tehnika) nodarbības, Photoshop (fotogrāfiju apstrādes programmatūra) pašmācības nodarbības. **Īpašu uzmanību pievēršiet prasmēm un talantiem, kurus strādājoši pieaugušie (36-65 gadus veci) varētu vēlēties vai kuri tiem būtu nepieciešami.**

- Kādu jaunu prasmi vai talantu mēs varam iemācīties vai attīstīt bibliotēkā, un kā mēs to varam izdarīt? Sniedziet idejas konkrētām aktivitātēm, piemēram, teātra stundas, 3D printēšanas darbsemināri, radošās rakstīšanas nodarbības, *stop-motion* (kinematogrāfijas tehnika) nodarbības, Photoshop (fotogrāfiju apstrādes programmatūra) pašmācības nodarbības. **Īpašu uzmanību pievēršiet prasmēm un talantiem, kurus pieaugušie ar īpašām vajadzībām (bezdarbnieki, cilvēki ar īpašām vajadzībām, jaunie vecāki utt.) varētu vēlēties vai kuri tiem būtu nepieciešami.**
- Kādu jaunu prasmi vai talantu mēs varam iemācīties vai attīstīt bibliotēkā, un kā mēs to varam izdarīt? Sniedziet idejas konkrētām aktivitātēm, piemēram, teātra stundas, 3D printēšanas darbsemināri, radošās rakstīšanas nodarbības, *stop-motion* (kinematogrāfijas tehnika) nodarbības, Photoshop (fotogrāfiju apstrādes programmatūra) pašmācības nodarbības. **Īpašu uzmanību pievēršiet prasmēm un talantiem, kurus seniori (65+ gadus veci) varētu vēlēties vai kuri tiem būtu nepieciešami.**

Diskusiju laikā dalībnieki veido aktivitāšu, kuras tie (vai viņu draugi vai ģimenes locekļi) vēlētos piedzīvot jaunajā bibliotēkas radošajā telpā. Konkrētās idejas dalībnieki piefiksē uz *post-it* līmlapiņām.

Tad dalībnieki prezentē savus mazo grupu sarakstus visiem dalībniekiem. Citu grupu dalībnieki, ja nepieciešams, pievieno jaunas idejas. Vadītājs apkopo un organizē *post-it* līmlapiņas (pa tēmām, lietotāju grupām, aktivitāšu veidiem utt.), pielīmē tās uz *flipčarta* lapas, izveido vienkāršu „domu karti” no idejām bibliotēkas radošajai telpai. Šīs kartes tiek ieskenētas turpmākai lietošanai.

**5. Ceturtā aktivitāte: Dalīsimies ar talantiem
un veidosim bibliotēkas telpu kopā –
diskusija (20 min)**

Šīs diskusijas mērķis ir iedrošināt dalībniekus ziedot savus talantus vai kompetenci, iesaistoties bibliotēkas radošās telpas līdzradīšanā. Vadītājs var prezentēt ieguvumus no iesaistīšanās, piemēram:

- Brīvprātīgais pasniedzējs (izklāstiet, kādi ir noteikumi un ieguvumi bibliotēkas brīvprātīgajiem utt.),
- Atbildības iespējas (ja iespējams), piemēram, konkrētu darbsemināru pasniedzējiem ES finansētu izglītojošo programmu ietvaros u.c.
- Sponsorēšana apmaiņā pret reklāmu (ja iespējams),
- Vietējo mākslinieku darbu izstāde,
- Apmaiņas sesijas (jūs iemāciet citiem vienu prasmi, bet pats iegūstiet iespēju iemācīties citu prasmi bez maksas),
- Kompetence apmaiņā pret iespēju bez maksas izmantot komerciālo programmatūru vai īpašu aprīkojumu (ja iespējams),
- Regulāras „pašorganizētas” tikšanās, kuras vada kāds no kopienas locekļiem, un mākslas darbu izstādes plašākai publikai.

Vadītājs veicina diskusiju un apkopo dalībnieku iesaistīšanās idejas vai idejas citu kopienas locekļu, kuri varētu būt ieinteresēti, iesaistīšanai. Viņš vai viņa veic piezīmes, pierakstot iesaistīties gatavu cilvēku vārdus un jebkurus iesaistīšanās/ieguldījuma veidus. Diskusijas laikā vadītājs mēģina iedrošināt un dot iespēju visiem dalībniekiem, izceļot viņu radošo pieeju, spējas, talantus, atvērtību, iesaistīšanos un vēlmi darboties.

Ja cilvēku „kritiskā masa” ir gatavi iesaistīties, viņš vai viņa iedrošina/aicina tos uz atkārtotu tikšanos, lai diskutētu par iespējām izveidot regulāru bibliotēkas radošās telpas atbalstītāju grupu. Izveidojot šādu grupu, tā var kalpot par bibliotēkas radošās sabiedrības pamatu, kas atbalsta gan bibliotēku, gan grupas locekļus. Papildus tā var kalpot arī kā bibliotēkas radošās telpas vēstnieku grupa, kas pārstāvēs bibliotēkas intereses, veicinās radošās aktivitātes un to rezultātus.

10 min

Noslēgums (pārdomas + semināra noslēgšana)

Dalībnieki viens pēc otra izklāsta savas pārdomas par semināru. Vadītājs sniedz tikšanās

kopsavilkumu un paziņo, ka apkopotās idejas tiks izskatītas un drīzumā tiks sniegta informācija par rezultātu (vienlaikus ar radošo aktivitāšu piedāvājuma uzsākšanu).